

Zpráva o šetření ve věci paní A.

Se svým podnětem se na mě obrátila paní A., bytem XXX. Požádala mě o prošetření postupu České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) při rozhodování o jejím invalidním důchodu a o žádosti o starobní důchod, jež byla zamítnuta. Paní A. upozorňovala rovněž na nesrovnalosti ve tvaru svého rodného čísla užívaného ČSSZ. Namítala chybné přidělení rodného čísla na základě nesprávně uvedeného rodného příjmení B. a jejich negativní vliv na její důchod.

Paní A. mi předložila dvě rozhodnutí ČSSZ týkající se jejího plného invalidního důchodu. První rozhodnutí bylo ze dne 22. 11. 2006, jímž jí ČSSZ přiznala plný invalidní důchod ode dne 24. 11. 2004 ve výši 2.796,- Kč pouze z českých dob pojištění (ČSSZ jí započítala 14 let doby pojištění). Způsob výpočtu procentní výměry důchodu nebyl v rozhodnutí popsán, protože v odůvodnění rozhodnutí je zmíněna pouze výše základní výměry stanovené pevnou částkou 1 310 Kč a způsob výpočtu procentní výměry důchodu dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění do 31. 12. 2004, a minimální výše procentní výměry důchodu (770,- Kč). Výpočet výše procentní výměry důchodu dle zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění do 31. 12. 1995,¹ nebyl zmíněn, přestože právě jeho prostřednictvím patrně ČSSZ dospěla ke stanovení výše důchodu². Druhé rozhodnutí ČSSZ vydala dne 17. 6. 2010 a rozhodla jím o zvýšení plného invalidního důchodu na 4.076,- Kč. V tomto rozhodnutí ČSSZ paní A. zhodnotila další dobu pojištění (celkem 26 let). ČSSZ provedla srovnávací výpočet procentní výměry důchodu dle zákona o důchodovém pojištění a dle zákona o sociálním zabezpečení. Výše procentní výměry důchodu vypočtená dle zákona o sociálním zabezpečení byla vyšší (2.766,- Kč), proto ČSSZ stěžovatelce přiznala procentní výměru důchodu stanovenou dle zákona o sociálním zabezpečení.

Paní A. bohužel neměla k dispozici osobní listy důchodového pojištění, nemohla jsem tudíž postup ČSSZ v její věci komplexně posoudit.

A. Předmět šetření

Rozhodla jsem se proto zahájit šetření postupu České správy sociálního zabezpečení v této věci dle ustanovení § 14 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů. V jeho rámci byla vyžádána od ředitele odboru interního auditu a kontroly ČSSZ Ing. Zdeňka Josky vyjádření a příslušná spisová dokumentace.

1 Povinnost provést srovnávací výpočet výše procentní výměry důchodu ukládalo ČSSZ u důchodů přiznávaných do 31. 12. 2005 ustanovení § 71 zákona o důchodovém pojištění.

2 Pokud by byl plný invalidní důchod paní A. přiznán podle zákona o důchodovém pojištění, činila by jeho výše 1.310,- Kč + 770,- Kč = 2.080,- Kč, tj. méně než přiznaná částka 2.796,- Kč.

B. Skutková zjištění

Ze spisové dokumentace vedené ČSSZ jsem zjistila, že paní A. požádala o plný invalidní důchod dne 22. 8. 2006. V žádosti uvedla, že její rodné příjmení zní „B.“ a že je vdova. Rodné číslo bylo na žádosti uvedeno ve tvaru „xxx“. Státní příslušnost paní A. neuvedla, ale předložila povolení k pobytu na území ČR, z něhož vyplývá, že je kazašské státní příslušnosti a že do ČR přesídlila na základě pozvání vlády ČR coby osoba s prokázaným českým původem (krajanka). Do přehledu o činnosti vyjmenovala doby pojištění, které získala v ČR a přiložila kopii své pracovní knížky. Rovněž uvedla, že vychovala svou dceru C. nar. 1970. Její rodný list při sepisování žádosti nepředložila.

Rozhodnutím ze dne 22. 11. 2006 byl paní A. plný invalidní důchod přiznán od 24. 11. 2004, přičemž jí ČSSZ započítala 14 roků doby důchodového pojištění, které stěžovatelka získala v ČR. V této době nebyla započtena doba péče o dítě ve věku do 4 let na území dnešního Kazachstánu, přičemž ze spisové dokumentace nevyplývá, že by ČSSZ získání této doby pojištění nějak ověřovala. Dne 12. září 2006 vyzvala ČSSZ bývalého zaměstnavatele paní A. Ing. D., se sídlem YYY, u něhož byla stěžovatelka zaměstnána v období od 14. 5. 1998 do 31. 8. 2001, aby jí sdělil, jaká byla skutečná výše výdělku stěžovatelky v období od 14. 5. 1998 do 31. 12. 1998, protože ČSSZ měla ve své evidenci dva evidenční listy důchodového pojištění paní A., z nichž každý obsahoval jinou výši výdělku. Odpověď zaměstnavatele ČSSZ obdržela dne 27. 9. 2006. Zaměstnavatel potvrdil výdělek paní A. ve výši 45.539,- Kč. V rozhodnutí ze dne 22. 11. 2006 však ČSSZ za období od 14. 5. 1998 do 31. 12. 1998 paní A. nezhodnotila vyměřovací základ a z tohoto období vyloučila pouze 57 dnů, nikoliv 232 dnů.

Ze spisové dokumentace pak vyplývá, že ČSSZ skutečně provedla srovnávací výpočet výše procentní výměry plného invalidního důchodu dle zákona o důchodovém pojištění a dle zákona o sociálním zabezpečení a vyšší procentní výměra (1.486,- Kč) byla stanovena dle zákona o sociálním zabezpečení.

Dne 20. 4. 2007 paní A. ČSSZ požádala o sdělení, zda má nárok na to, aby jí při výpočtu plného invalidního důchodu byly zhodnoceny doby pojištění získané v Sovětském svazu a následně v Kazachstánu.

Následně (dne 10. 9. 2007) ČSSZ vydala opravné rozhodnutí, jímž paní A. započítala výdělek za dobu od 14. 5. 1998 do 31. 12. 1998. Zároveň ČSSZ paní A. informovala o možnosti požádat o odstranění tvrdosti.

Dne 15. 10. 2007 paní A. podala žádost o odstranění tvrdosti. Tehdejší ministr práce a sociálních věcí RNDr. Petr Nečas jí ale rozhodnutím ze dne 6. května 2009 nevyhověl.

Dne 25. 2. 2010 požádala paní A. o přiznání předčasného starobního důchodu. V rámci řízení stěžovatelka předložila ČSSZ ověřený překlad rodného listu své dcery.

ČSSZ pak rozhodnutím č. I ze dne 17. 6. 2010 zvýšila od 24. 11. 2004 plný invalidní důchod paní A. na částku 4.076,- Kč z důvodu započtení doby pojištění, kterou stěžovatelka získala v Kazachstánu. ČSSZ paní A. jednak započítala dobu péče o její dceru v období od 9. 5. 1970 do 8. 5. 1974, jednak dobu zaměstnání od 8. 5. 1987 do 10. 5. 1988, od 20. 6. 1988 do 27.

10. 1989, od 29. 3. 1990 do 10. 12. 1990, od 25. 12. 1990 do 30. 10. 1991, od 10. 11. 1991 do 20. 10. 1995 a od 15. 7. 1996 do 21. 7. 1997. Zatímco všechny doby pojištění získané v Kazachstánu do 31. 12. 1995 ČSSZ paní A. vyloučila z rozhodného období pro stanovení osobního vyměřovacího základu, dobu od 15. 7. 1996 do 21. 7. 1997 sice započítala jako dobu pojištění, z rozhodného období ji však stěžovatelce nevyloučila.

Dále rozhodnutím č. II ze dne 17. 6. 2010 ČSSZ zamítla žádost paní A. o předčasný starobní důchod, protože ke dni 25. 2. 2010 získala pouze 23 let a 189 dnů doby důchodového pojištění, nikoliv zákonem o důchodovém pojištění požadovaných 27 let. Z osobního listu důchodového pojištění ze dne 4. 5. 2010 vyplývá, že při rozhodování o starobním důchodu ČSSZ paní A. započítala i dobu pojištění, kterou stěžovatelka získala v letech 1987 – 1997 v Kazachstánu. Bez kazašské doby pojištění paní A. získala pouze 5 340 dnů doby důchodového pojištění, tj. 14 let a 230 dnů.

Proti rozhodnutí o nepřiznání starobního důchodu podala stěžovatelka námitky, jež ČSSZ zamítla rozhodnutím ze dne 6. 12. 2010.

Dne 11. 12. 2013 paní A. kontaktovala ČSSZ se stížností na používání tvaru svého rodného čísla a na nesprávně evidované rodné příjmení „B.“. Na základě tohoto přípisu ČSSZ provedla šetření správnosti používaného rodného čísla stěžovatelky. O tom, že užívá správný tvar rodného čísla paní A., ji ČSSZ informovala přípisem ze dne 8. 1. 2014.

Ze spisové dokumentace ČSSZ vyplývá, že ve všech písemnostech, které ČSSZ ve věci paní A. vyhotovila, vždy používala rodné číslo ve tvaru „xxx“ s výjimkou rozhodnutí o námitkách proti nepřiznání starobního důchodu, kde ČSSZ učinila chybu v psaní a rodné číslo paní A. uvedla ve tvaru: „yyy“. Jediné písemnosti v dávkovém spise, na nichž je uvedeno rodné číslo paní A. ve tvaru „zzz“ jsou evidenční listy důchodového pojištění vyhotovené bývalým zaměstnavatelem paní A. Ing. D., se sídlem YYY, u něhož byla stěžovatelka zaměstnána v období od 14. 5. 1998 do 31. 8. 2001, a informace o pojištění vyhotovená dne 13. 1. 2014 zdravotní pojišťovnou. Údaj o tom, že paní A. je vdova a její rodné příjmení zní „B.“, čerpala ČSSZ z evidence obyvatel.

Osvědčení o rozvodu manželství s panem B. paní A. ČSSZ předložila až dne 24. 1. 2014.

Po seznámení se spisovou dokumentací ČSSZ byl ještě Ing. Zdeněk Joska požádán, aby mi blíže objasnil postup ČSSZ při započítávání kazašských dob pojištění při rozhodování o změně plného invalidního důchodu paní A. v roce 2010.

Z odpovědi Ing. Josky ze dne 10. 3. 2015 vyplynulo, že ČSSZ započítala paní A. dobu pojištění v Kazachstánu na základě překladu pracovní knížky, určeného pro dávkovou komisi MPSV v rámci řízení o odstranění tvrdosti. Protože paní A. nepředložila překlad kompletní pracovní knížky, nebyly zohledněny veškeré doby pojištění na území Kazachstánu. Korespondencí ze dne 9. 3. 2015 byla proto paní A. vyzvána k předložení originálu příp. ověřené kopie pracovní knížky a dokladu o době studia v Kazachstánu.

ČSSZ provedla i kontrolní přepočet výše důchodu paní A. s kazašskou vyloučenou dobou pojištění po 31. 12. 1995; provedený přepočet však neovlivnil výši důchodu. ČSSZ se rovněž

pustila do prošetření doby vedení paní A. v evidenci uchazečů o zaměstnání a zaměstnání u subjektu E., šetření ale nepřineslo potvrzení žádné nové doby pojištění.

Dne 17. 3. 2015 ČSSZ obdržela úředně ověřenou kopii pracovní knížky paní A. a zahájila řízení s Penzijním fondem Kazachstánu. Dne 25. 5. 2015 obdržela ČSSZ od kazašského nositele pojištění informaci o tom, že jeho prostřednictvím byly zaslány do Aktubinské oblasti doklady k potvrzení doby pojištění paní A.

Dne 28. 12. 2015 vydala ČSSZ rozhodnutí, jímž nebyl plný invalidní důchod paní A. navýšen, přestože díky potvrzení kazašských orgánů bylo stěžovatelce nakonec započteno 28 roků a 147 dnů doby důchodového pojištění, po zkrácení náhradních dob na 80 % získala paní A. 27 let a 339 dnů doby pojištění.

ČSSZ pak rovněž vyloučila paní A. období od 15. 7. 1996 do 21. 7. 1997 z rozhodného období.

I přes provedené kroky však nedošlo k navýšení důchodové dávky stěžovatelky.

Ing. Zdeněk Joska byl dále dotázán, proč ČSSZ neprovedla šetření doby důchodového pojištění paní A. i u běloruského a ruského nositele důchodového pojištění.

Jmenovaný mi sdělil, že důvodem, proč nebyli osloveni nositelé důchodového pojištění zmíněných států, je skutečnost, že paní A. je státní občankou pouze Kazachstánu, nikoliv ČR, Ruska nebo Běloruska. Stejnou argumentaci uvedla ČSSZ i do rozhodnutí o námitkách ze dne 26. 2. 2016.

C. Hodnocení věci ochránkyní

Dle ustanovení § 1 zákona o veřejném ochránci práv, působím k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí, pokud by postupovaly v rozporu s právem, principy demokratického právního státu a dobré správy nebo pokud by byly nečinné.

Do takto vymezené působnosti spadají i české orgány správy sociálního zabezpečení, mohla jsem tudíž podnět paní A. prošetřit. Pro větší srozumitelnost si dovolím své hodnocení rozdělit do několika částí.

C.1 Rozhodování o plném invalidním důchodu v roce 2006

V roce 2006, kdy ČSSZ rozhodovala o plném invalidním důchodu paní A., vycházela z předpokladu, že na její důvodovou záležitost se nepoužije Dohoda mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení č. 116/1960 Sb. (dále jen „Dohoda“), protože úspěšné jednání mezi Českou republikou a Kazachstánem o nástupnictví do mezinárodních smluv, které měly mezi sebou uzavřeny bývalé Československo a Sovětský svaz, byla ukončena dne 1. 1. 2001.

ČSSZ tudíž nezačala řízení s kazašským nositelem důchodového pojištění a o nároku na důchod a o jeho výši rozhodla jen s přihlédnutím k českým dobám pojištění získaným stěžovatelkou.

I při jejich zjišťování se však ČSSZ dopustila dvou chyb. Předně paní A. **nehodnotila vyměřovací základ** (výdělek), jehož stěžovatelka dosáhla v období od 14. 5. 1998 do 31. 12. 1998, ani toto období nevyloučila z rozhodného období dle ustanovení § 16 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění³, tak aby nerozměňovalo ostatní výdělků stěžovatelky získané v ČR. Nový evidenční list důchodového pojištění od Ing. D. ČSSZ obdržela dva měsíce před vydáním rozhodnutí, měla tudíž stěžovatelce předmětný vyměřovací základ započíst. ČSSZ své opomenutí spočívající v nezapočtení vyměřovacího základu stěžovatelky v období od 14. 5. 1998 do 31. 12. 1998 **napravila** vydáním rozhodnutí o změně důchodu v roce 2007.

Dále ČSSZ nijak **nepracovala s informací o tom, že stěžovatelka vychovala dítě**, obsaženou v žádosti o důchod.

ČSSZ byla povinna v řízení zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů), a za tím účelem si opatřit podklady pro vydání rozhodnutí (§ 50 odst. 2 správního řádu). Doba péče o dítě ve věku do 4 let realizovaná do 31. 12. 2011 bez ohledu na místo, kde k ní došlo, je českou náhradní dobou důchodového pojištění dle ustanovení § 12 odst. 1, § 13 odst. 2 a § 104 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. ČSSZ tudíž měla zjišťovat, zda stěžovatelka vychovala dítě, či nikoliv. Jako podklad pro rozhodnutí mohlo např. sloužit vyjádření Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, jež je obeznámeno s rodinnou situací jednotlivých krajanů, příp. mohla ČSSZ vyzvat stěžovatelku, aby jí předložila doklad osvědčující narození dítěte a její péči o něj (např. rodný list nebo rozhodnutí o rozvodu manželství a svěřením dítěte do její péče).

ČSSZ však nepodnikla žádné kroky, aby zjistila stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, proto v jejím postupu shledávám pochybení. Toto pochybení však ČSSZ již **napravila** vydáním rozhodnutí o změně důchodu v roce 2010.

Dne 3. 6. 2009 vydal Ústavní soud ČR nález č. j. I ÚS 420/09⁴, v němž konstatoval, že dokud není ve Sbírce mezinárodních smluv vyhlášeno ukončení používání mezinárodní smlouvy, musí stát tuto smlouvu při rozhodování o právech a povinnostech adresátů veřejné správy aplikovat. Sdělení o ukončení aplikace Dohody mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o sociálním zabezpečení č. 116/1960 Sb. (dále jen „Dohoda“) na právní vztahy mezi ČR a Kazachstánem bylo ve Sbírce mezinárodních smluv publikováno pod č. 77/2009 Sb. m. s. až dne 23. 9. 2009. To znamená, že ČSSZ, byť byla přesvědčena, že Dohoda již není mezi ČR a Kazachstánem od 1. 1. 2001 platná, byla **povinna ji při rozhodování o plném invalidním důchodu paní A. použít**.

Toto pochybení však již ČSSZ **napravila** v roce 2010, kdy vydala rozhodnutí o změně důchodu paní A. V tomto směru je třeba **ocenit** přístup ČSSZ, která s přihlédnutím k tomu,

³ Povinnost vylučovat z rozhodného období pro účely stanovení osobního vyměřovacího základu dobu, kdy má pojištěnec v období před 1. 1. 1996 prokázánu dobu důchodového pojištění ve smyslu § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ale nelze zjistit výši jeho hrubého výdělku ve smyslu § 16 odst. 3 věty první téhož zákona, konstatoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 11. 2008, č. j. 3 Ads 88/2008-173, dostupném na www.nssoud.cz.

⁴ dostupný na <http://nalus.usoud.cz>

že v minulosti byl paní A. plný invalidní důchod přiznán v nižší výši, než náležel, uznala část doby pojištění získané stěžovatelkou v Kazachstánu na základě pracovní knížky, aniž žádala její dodatečné potvrzení kazašským nositelem důchodového pojištění⁵.

C.2 Rozhodování o změně plného invalidního důchodu v roce 2007

V rámci tohoto řízení odstranila ČSSZ chybu spočívající v nezhodnocení vyměřovacího základu stěžovatelky v roce 1998. Nadále se však ČSSZ nezabývala dobou péče stěžovatelky o dítě, ani dobou, kterou paní A. získala v bývalém Sovětském svazu a jeho nástupnických státech.

C.3 Rozhodování o změně invalidního důchodu v roce 2010

Jak už jsem zmínila v bodě C.1, rozhodnutím o změně důchodu z roku 2010 ČSSZ **napravila podstatnou část chyb**, jichž se dopustila v roce 2006. Stěžovatelce zhodnotila dobu péče o dítě jako českou náhradní dobu pojištění, použila na její důchodovou dávku Dohodu a zhodnotila jí část doby pojištění, kterou získala v bývalém Sovětském svazu a jeho nástupnických státech.

Jako pochybení pouze hodnotím, že ČSSZ období od 15. 7. 1996 do 21. 7. 1997 **nevyloučila z rozhodného období** pro stanovení osobního vyměřovacího základu. ČSSZ takto postupovala dle prováděcího pokynu k Dohodě č. 115/2006. Tento její postup posvětil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 4. 2009, č. j. 3 Ads 147/2008-60⁶. V něm Nejvyšší správní soud vyslovil názor, že doby pojištění získané po 1. 1. 1996 v některém z nástupnických států SSSR nemají být při rozhodování o důchodu vylučovány, protože tyto doby pojištění jsou tzv. dobami zaměstnání v cizině, které se z rozhodného období vylučují jen do 31. 12. 1995. Následně však stejný senát Nejvyššího správního soudu (ovšem v jiném personálním složení) dospěl k závěru, že doby zaměstnání v nástupnickém státě SSSR po 1. 1. 1996 by měly být na základě Dohody považovány za české doby pojištění a měly by být vyloučeny dle ustanovení § 16 odst. 4 písm. c) zákona o důchodovém pojištění, jako doby, kdy pojištěnec byl poplatníkem pojistného na důchodové pojištění, nelze však zjistit výši jeho vyměřovacích základů. Tímto postupem by nedošlo k rozmělnění výdělků, kterých pojištěnci v rozhodném období pro stanovení osobního vyměřovacího základu dosáhli. Předložil proto tento problém k rozhodnutí rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu, který v usnesení ze dne 30. července 2013, sp. zn. 3 Ads 156/2011, a RS 6/2012 konstatoval, že ČSSZ má při stanovení výpočtového základu procentní výměry důchodu podle § 15 a násl. zákona o důchodovém pojištění, s použitím čl. 5 odst. 1 Dohody doby pojištění získané na území druhé smluvní strany považovat za **vyloučené doby**, o které se snižuje počet kalendářních dnů připadajících na rozhodné období.

5 Tento postup je de facto určitým druhem odstranění tvrdosti v sociálním zabezpečení. ČSSZ k němu přistupuje výjimečně, zejména tehdy, když zahraniční nositel důchodového pojištění odmítá s ČSSZ v rámci mezinárodního řízení spolupracovat a nechce jí zaslat potvrzení dob důchodového pojištění, které pojištěnec získal na jeho území.

6 dostupný na: www.nssoud.cz

K vyloučení zmíněné doby z rozhodného období **došlo** rozhodnutím o nezvýšení invalidního důchodu z roku 2015.

C.4 Rozhodování o změně invalidního důchodu v roce 2015

V rámci mého šetření provedla ČSSZ dodatečné šetření doby důchodového pojištění, již stěžovatelka získala v Kazachstánu, a započítla jí nově prokázanou kazašskou dobu.

ČSSZ se však ve věci paní A. **neobrátila na ruského a běloruského nositele pojištění**, aby je požádala o potvrzení dob, které paní A. získala na území těchto států. Důvodem, proč tak ČSSZ neučinila, byla státní příslušnost stěžovatelky.

Dle čl. 2 Dohody občané jedné smluvní strany, kteří trvale bydlí na území druhé smluvní strany, jsou ve všech otázkách sociálního zabezpečení i pracovních vztahů postaveni plně na roveň občanům této smluvní strany, pokud tato Dohoda nestanoví jinak.

Paní A. je občankou Kazachstánu a od roku 1998 trvale bydlí na území ČR (byl jí zde povolen trvalý pobyt). Česká republika je proto povinna ve všech otázkách sociálního zabezpečení nakládat s paní A. stejně (rovně) jako se svými státními občany. V době, kdy paní A. vznikl nárok na plný invalidní důchod, byly současně smluvními státy Dohody nejen Kazachstán, ale i Rusko a Bělorusko. Z vyjádření ČSSZ je patrné, že kdyby paní A. byla občankou ČR, ČSSZ by se na ruského a běloruského nositele důchodového pojištění obrátila a požádala by je o potvrzení dob, které stěžovatelka získala na území těchto států. Protože však paní A. je občankou Kazachstánu, ČSSZ tak neučinila. Její nečinnost jde k tíži stěžovatelky, protože kdyby se podařilo prokázat její další dobu důchodového pojištění, mohlo by dojít k navýšení jejího invalidního důchodu. Na základě státní příslušnosti tak ČSSZ zacházela s občankou smluvního státu méně příznivě než s vlastními státními občany, přičemž pro toto odlišné méně příznivé zacházení neměla žádný legitimní důvod.

Na základě výše uvedeného jsem dospěla k závěru, že ČSSZ postupovala ve věci paní A. v rozporu s čl. 2 Dohody a dopustila se **přímé diskriminace na základě státní příslušnosti** tím, že neprovedla mezinárodní řízení s ruským a běloruským nositelem důchodového pojištění. **Toto pochybení zatím ČSSZ nenapravila.**

C.5 Rozhodování o předčasném starobním důchodu paní A. v roce 2010

Při rozhodování o starobním důchodu stěžovatelky ČSSZ již nemohla aplikovat Dohodu. To znamená, že nemohla započítat kazašské doby ani pro nárok ani pro stanovení výše starobního důchodu. Přesto tak ČSSZ učinila. Postupovala tak nad **rámec platné právní úpravy ve prospěch stěžovatelky**. Bohužel ani při tomto přívětivém přístupu stěžovatelce nevznikl nárok na starobní důchod, protože jí stále chyběla potřebná doba pojištění.

ČSSZ tudíž postupovala v **souladu s platnou právní úpravou**, když žádost paní A. o starobní důchod z důvodu nezískání potřebné doby pojištění zamítla.

Paní A. může kdykoliv zvážit požádat o odstranění tvrdosti ministryni práce a sociálních věcí spočívající v přiznání starobního důchodu ve výši náhrady důchodu pro krajany, kteří do ČR přišli na pozvání vlády ČR.

C.6 Používání rodného čísla paní A. a uvádění jejího rodného příjmení

Šetřením jsem **nezjistila**, že by ČSSZ použila rodné číslo paní A. v nesprávném tvaru zzz. ČSSZ pouze jedinkrát udělala chybu v psaní v jejím rodném čísle, když v rozhodnutí o námitkách proti nepřiznání starobního důchodu nesprávně uvedla poslední trojčíslí rodného čísla v tvaru „xyx“ místo „xxx“. Toto pochybení však **nemělo žádný vliv na věcnou správnost** rozhodnutí ČSSZ. ČSSZ pak postupovala **správně** i při nakládání s podklady pro vydání rozhodnutí označenými chybným rodným číslem stěžovatelky. ČSSZ tyto dokumenty správně přiřadila do jejího dávkového spisu a nezaložila je do spisové dokumentace jiného pojištěnce. Započtené české doby pojištění odpovídají dobám, které paní A. označila ve svých žádostech o důchodové dávky. Nemám proto důvod domnívat se, že by ČSSZ paní A. nezapočetla nějakou dobu pojištění, kterou získala na území ČR, z důvodu nesprávně uvedeného rodného čísla.

Skutečnost, že jak v dokumentech ČSSZ, tak v evidenci obyvatel jsou nesprávně uvedeny **rodné příjmení a rodinný stav** paní A., naštěstí **nemají žádný vliv na rozhodnutí ČSSZ** o důchodech ani na započtení dob pojištění, proto nežádám v tomto směru zjednáni nápravy.

D. Závěry

Na základě výše uvedeného jsem dospěla k závěru, že se Česká správa sociálního zabezpečení dopustila v důchodové záležitosti paní A. pochybení ve smyslu ustanovení § 18 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů. Jediné pochybení, které je v současné době ze strany ČSSZ třeba napravit, je odstranění diskriminace paní A. při rozhodování o jejím plném invalidním důchodu a provedení mezinárodního řízení s ruským a běloruským nositelem důchodového pojištění.

V souladu s ustanovením § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv proto žádám Ing. Zdeňku Josku, ředitele odboru interního auditu a kontroly ČSSZ, aby se k mé zprávě o šetření vyjádřil a sdělil, jaká opatření k nápravě přijal.

Tuto zprávu obdrží ČSSZ a stěžovatelka.

V Brně dne 4. srpna 2016

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv